

2023

Årsmelding

Kontrollutvalget

Arendal
Kommune

Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS

www.vetaks.no

Innholdsfortegnelse

1. Innledning	2
1.1 Kontrollutvalget sin sammensetning	3
1.2 Rammer for kontrollutvalget sitt arbeid	4
1.3 Kontrollutvalget sine ressurser	5
Sekretariatet	5
Revisjonen	5
Økonomi	6
2. Kontrollutvalget sin virksomhet	7
2.1 Regnskapsrevisjon	7
2.2 Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll	8
2.3 Påseansvar økonomiforvaltning	14
2.4 Annet arbeid i utvalget	15
3. Avslutning	17
4. Vedlegg	18
Saker behandlet i utvalget i 2023	18
5. Kilder til informasjon	21

1. Innledning

Kontrollutvalgets arbeid skal bidra til å styrke tilliten til lokaldemokratiet. Utvalget mener å ha bidratt til dette og vil takke bystyret, administrasjonen og revisjonen for samarbeidet.

Årsmeldingen er en oppsummering av årets virksomhet i kontrollutvalget, utvalgets saker ligger på sekretariatets hjemmesider: [Arendal | VETAKS](#). På www.vetaks.no finner du også møtekalender, informasjon om kurs og konferanser, nyttige lenker om kontrollutvalgets virksomhet og annen relevant informasjon.

Bystyret har det øverste ansvaret for å kontrollere kommunens virksomhet. Kontrollutvalget skal føre løpende kontroll på vegne av bystyret, og skal utøve sitt arbeid i henhold til kommuneloven og forskrift om kontrollutvalg og revisjon. Kontrollutvalget kan i prinsippet ta opp ethvert forhold ved kommunens virksomhet så lenge det kan defineres som kontroll, men kan ikke overprøve politiske prioriteringer som er foretatt av kommunens folkevalgte organer.

Kontrollutvalget skal i henhold til kommuneloven § 23-5 «*rapportere resultatene av sitt arbeid til kommunestyret eller fylkestinget*». Hensikten med kontrollutvalgets årsmelding er derfor å rapportere på utvalgets arbeid, opp mot kontrollutvalgets lovpålagte oppgaver og møteplan. Årsmeldingen gir også et bilde av utvalgets formelle rolle, instruks og forholdet til revisjonen og sekretariatet, og de viktigste saker som er behandlet gjennom året.

1.1 Kontrollutvalget sin sammensetning

Kontrollutvalget ble valgt på det konstituerende bystyremøtet for perioden 2023-2027, høsten 2023, i henhold til krav til valgbarheten av kontrollutvalgsmedlemmene jfr. kommuneloven §23-1 tredje ledd.

Kontrollutvalget består av følgende 5 medlemmer og deres varamedlemmer:

Medlemmer av kontrollutvalget

Faste medlemmer:

Andreas Arff, Frp, leder

Atle Svendal, Ap, nestleder

Inge Kjøl, SV

Liv Andersen, Ap

Kristoffer Lyngvi, H

Varamedlemmer:

For Frp, Pp:

May Bente Birkeland, Pp

Wenche Madshaven, Frp

For Ap, SV, Hp, V, Sp: Kristen Bjørnmyr, Sp

Vigdis Thorbjørnsen, Ap

Marianne Sigurdsson Lyngvi, V

For H, Krf, R:

Anne Margrethe Vågsnes, Krf

Tom Hausland, R

Det ble gjort noen justeringer etter det konstituerende møtet, etter at det først ble valgt inn en person som ikke var valgbar pga. at vedkommende er ansatt i Arendal kommune, og deretter for å imøtekomme kommunelovens krav om kjønnsbalanse på lister og utplukk fra lister ved forholdsvalg.

Kontrollutvalget hadde frem til valget i 2023 følgende medlemmer og varamedlemmer, valgt av bystyret:

Faste medlemmer:

Kristoffer Lyngvi, H, leder

Liv Andersen, Ap, nestleder

Anne Rostad, SV

Kristen Bjørnmyr, Sp

Terje Stiansen, Frp

Varamedlemmer (i rekkefølge):

Pål Frydenberg, Hp

Jan Willy Jensen, Krf

Wenche Madshaven, Frp

Ivar Grødal, V

Tor Jakobsen, Ap

Ernst Ragnar Pfaff, H

1.2 Rammer for kontrollutvalget sitt arbeid

Ansvarer til kontrollutvalget følger av kommuneloven §23-2 første ledd:

«Kontrollutvalget skal påse at:

- A. kommunens eller fylkeskommunens regnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- B. det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak*
- C. det utføres forvaltningsrevisjon av kommunens eller fylkeskommunens virksomhet, og av selskaper kommunen eller fylkeskommunen har eierinteresser i*
- D. det føres kontroll med forvaltningen av kommunens eller fylkeskommunens eierinteresser i selskaper mv. (eierskapskontroll)*
- E. vedtak som bystyret eller fylkestinget treffer ved behandlingen av revisjonsrapporter, blir fulgt opp»*

Utover dette kan kontrollutvalget ta opp ethvert spørsmål ved kommunens virksomhet som er knyttet til utvalgets ansvarsområde. Det er kun lovverket, bystyret og utvalget selv som kan pålegge kontrollutvalget oppgaver og saker, eller begrense hvilke saker utvalget kan behandle.

Kontrollutvalget har omfattende innsynsrett. Blant annet kan utvalget uten hinder av taushetsplikt, kreve enhver opplysning, redegjørelse eller ethvert dokument og foreta de undersøkelser som det finner nødvendig for å gjennomføre oppgavene.

Utvalgets leder har møte- og talerett i bystyret når utvalgets saker behandles. Utvalgets leder kan la ett av de andre medlemmene i utvalget utøve denne retten på sine vegne. Kontrollutvalget har rett til å være til stede i lukkede møter i folkevalgte organer i kommunen.

Kontrollutvalget har ikke adgang til å føre kontroll med bystyret eller overprøve politiske prioriteringer eller den politiske hensiktsmessigheten av et vedtak. Kontrollutvalget kan

likevel uttale seg hvis bystyret eller annet folkevalgt organ er i ferd med å treffe eller har truffet et ulovlig vedtak.

Aktørene i egenkontrollen er bystyret, kontrollutvalget sammen med sekretariatet, kommunedirektøren og revisor. En god egenkontroll krever samspill mellom disse. For at dette samspillet skal fungere, er det nødvendig at aktørene kjenner både sin egen og hverandres roller.

1.3 Kontrollutvalget sine ressurser

Sekretariatet

Kontrollutvalgssekretariatet er støttespiller for kontrollutvalget og er viktig for et godt og effektivt kontrollarbeid i kontrollutvalget. Sekretariatet skal etter kommuneloven § 23-7, 2. ledd, påse at de saker som behandles av kontrollutvalget er forsvarlig utredet og at utvalgets vedtak blir iverksatt. Sekretariatet bistår kontrollutvalget med blant annet oppgaver knyttet til administrasjon, rådgivning og koordinering.

Kommunen er medeier i, og kontrollutvalget får sekretariatsbistand fra Vestfold, Telemark og Agder kontrollutvalgssekretariat IKS (VETAKS). Med oppdrag for 34 kommuner og 2 fylkeskommuner i Agder, Telemark og Vestfold er VETAKS ett av landets største kontrollutvalgssekretariat (3 fylkeskommuner fra 1.1.2024). Sekretariatet har 9 ansatte og fast sekretær for kommunen var i 2023 seniorrådgiver Benedikte Muruvik Vonen. Daglig leder er Line Bosnes Hegna.

Sekretariatets hjemmeside er www.vetaks.no. Her finnes informasjon om kontrollutvalget, møter, saker og sekretariatet. Her finnes også de nyeste rapportene som er behandlet i utvalget.

Revisjonen

Kommunen er medeier i, og har avtale om levering av revisjonstjenester med Sørlandet kommunerevisjon IKS. Selskapet utfører regnskapsrevisjon, forenklet etterlevelseskontroll, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for kommunen. I tillegg kan revisor gjennomføre andre oppdrag etter avtale.

Oppdragsansvarlig regnskapsrevisor er statsautorisert revisor Ketil Raknes, og hovedrevisor er Irina Ivanova. Oppdragsansvarlig forvaltningsrevisor er daglig leder Kristian Fjellheim.

Revisjonens hjemmeside er www.sk-revisjon.no. Her finnes blant annet revisjonen sine rapporter.

Økonomi

For å kunne utføre sin lovpålagte kontrollfunksjon på en god måte er det viktig at kontrollutvalget er gitt tilstrekkelig med ressurser. Kontrollutvalget utarbeider årlig forslag til budsjett for kontrollarbeidet i kommunen. Dette skal følge innstillingen til årsbudsjett til bystyret. Kontrollutvalget behandlet forslag til budsjett for kontrollarbeidet i sak 42/23.

	Budsjett 2023	Regnskap 2023
Møtegodtgjørelse	307 000	230 361
Servering	12 000	9 756
Kurs/opplæring	85 000	13 661
Kontrolltjenester/Andre kostnader	100 000	15 625
Sum kontrollutvalget	504 000	269 403
Sekretariatstjenester	462 000	462 000
Revisjonstjenester	3 615 000	3 615 300
Totalsum	4 581 000	4 346 703

Totalt hadde kontrollutvalget et mindreforbruk på kr 234 297 i forhold til budsjett i 2023. Mindreforbruket skyldtes hovedsakelig at det ble gjennomført færre møter enn i et «normalår» pga. valget i 2023. Videre var det færre som hadde anledning til å delta på aktuell kursvirksomhet enn det som var budsjettert. I tillegg valgte sekretariatet å gjennomføre obligatorisk opplæringsdag for nye kontrollutvalg i 2023 uten kostnad for kontrollutvalgsmedlemmene. Det ble ikke bestilt andre undersøkelser fra revisjonen i 2023 enn planlagte forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller.

2. Kontrollutvalget sin virksomhet

Kontrollutvalget har i 2023 avholdt 6 møter og behandlet 59 saker.

Kontrollutvalget har noen lovpålagte saker, som i hovedsak er knyttet til regnskapsrevisjon, forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll. Disse er omtalt i egne delkapittel. I tillegg behandler kontrollutvalget årlig kontrollutvalgets egen årsmelding, budsjett for kontrollarbeidet og møte- og arbeidsplan for kontrollutvalget. I løpet av året står kontrollutvalget for øvrig fritt til å ta opp de kontrollsaker og holde de møter man ønsker.

En fullstendig oversikt over sakene som er behandlet i kontrollutvalget er vist i vedlegg 1.

Kontrollutvalgets møter er åpne for publikum med unntak av de tilfeller hvor det etter lov og forskrift er pålagt å lukke møtet.

Saksdokumentene og protokollene publiseres fortløpende på sekretariatets hjemmeside:

[VETAKS | Vestfold, Telemark og Agder Kontrollutvalgssekretariat IKS](#)

2.1 Regnskapsrevisjon

Kontrollutvalgets oppgaver ved regnskapsrevisjon er regulert i forskrift om kontrollutvalg og revisjon § 3:

Kontrollutvalget skal holde seg løpende orientert om revisjonsarbeidet og påse at

- A. kommunens eller fylkeskommunens årsregnskaper blir revidert på en betryggende måte*
- B. regnskapsrevisjonen utføres i samsvar med lov, forskrift og kontrollutvalgets instruksjer og avtaler med revisor*
- C. regnskapsrevisjonen blir utført av revisorer som oppfyller kravene i [kapittel 2](#) og 3.*

Kontrollutvalget skal uttale seg til kommunestyret eller fylkestinget om årsregnskapene og årsberetningene før formannskapet eller fylkesutvalget innstiller til vedtak.

Kontrollutvalget skal påse at regnskapsrevisorens påpekinger etter [kommuneloven § 24-7](#) til [§ 24-9](#) blir rettet eller fulgt opp. Hvis påpekingene ikke blir rettet eller fulgt opp, skal kontrollutvalget rapportere det til kommunestyret eller fylkestinget.

Kontrollutvalget har hatt god dialog med regnskapsrevisor i 2023. Oppdragsansvarlig revisor har i løpet av året rutinemessig deltatt i utvalgets møter, og oppdatert utvalget på arbeidet med gjennomføring av regnskapsrevisjonen.

Kontrollutvalget behandler hver høst overordnet revisjonsstrategi/revisjonsplan for regnskapsrevisjonen. Oppfølging av denne strategien har skjedd i hvert møte.

Kontrollutvalget uttalte seg til bystyret om årsregnskapene og årsberetningene til kommunen og de kommunale foretakene i sitt møte 26.04.2023 i sakene 21-23/23. Sammen med årsregnskap og årsberetninger, forelå revisjonsberetningene og revisors kommentarer til årsregnskapet. Kontrollutvalget anbefalte i sitt vedtak at årsregnskapet og årsberetningen godkjennes. Kontrollutvalget har ikke mottatt nummererte brev fra regnskapsrevisor i 2023.

2.2 Forvaltningsrevisjon/eierskapskontroll

Kommuneloven pålegger kontrollutvalget å utarbeide en plan for forvaltningsrevisjon og en plan for eierskapskontroll. Kommuneloven §§ 23-3 og 23-4 beskriver dette.

Forvaltningsrevisjon innebærer å gjennomføre systematiske vurderinger av økonomi, produktivitet, regeletterlevelse, måloppnåelse og virkinger ut fra bystyrets vedtak.

Eierskapskontroll innebærer å kontrollere om den som utøver kommunens eierinteresser, gjør dette i samsvar med lover og forskrifter, bystyrets vedtak og anerkjente prinsipper for eierstyring.

Kontrollutvalget skal minst én gang i valgperioden, og senest innen utgangen av året etter at bystyret er konstituert, utarbeide en plan som viser på hvilke områder det skal gjennomføres forvaltningsrevisjoner og eierskapskontroller. Plan for forvaltningsrevisjon skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av kommunens virksomhet og virksomheten i kommunens selskaper. Plan for eierskapskontroll skal baseres på en risiko- og vesentlighetsvurdering av

kommunens eierskap. Hensikten med risiko- og vesentlighetsvurderingene er å finne ut hvor det er størst behov for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll.

Planene skal vedtas av bystyret selv. Bystyret kan delegere til kontrollutvalget å gjøre endringer i planen. Kontrollutvalget behandlet risiko- og vesentlighetsvurderingen for perioden 2020-2023 i sitt møte 16.12.2020 sak 49/20. Planen ble godkjent av bystyret i møte 21.01.2021 sak 21/8.

Plan for forvaltningsrevisjon 2020-2023:

Kommunale foretak – Arendal Eiendom KF

- *Tema: Informasjonsflyt/organisering/kompetanse/prosjektstyring*
- Vedtatte problemstillinger:
 - Har Arendal kommune rutiner som sikrer forsvarlige behovsutredninger og beslutningsgrunnlag for investeringsprosjekter, og hvordan kommuniseres dette for politisk beslutning?
 - Har Arendal Eiendom KF etablert rutiner som danner grunnlag for tilfredsstillende prosjektstyring, herunder underlagte selskaper?
 - Har Arendal Eiendom KF rutiner for økonomisk rapportering og i hvilken grad etterleves disse i praksis?
- Rapport fra forvaltningsrevisjonen *Prosjektstyring – Arendal Eiendom KF* ble behandlet av kontrollutvalget 15.12.2021 sak 54/21. Kontrollutvalget avsluttet sin oppfølging av prosjektet i sitt møte 01.06.2022 sak 21/22.

Kultur, infrastruktur og utvikling – Plan- og byggesaksbehandling

- *Tema: Internkontroll og regeletterlevelse*
- Vedtatte problemstillinger:
 - Har Arendal kommune etablert tilstrekkelig internkontroll knyttet til sin byggesaksbehandling?
 - Utøver Arendal kommune sin lovpålagte tilsynsmyndighet og ulovlighetsoppfølging i byggesaker på en tilfredsstillende måte?
- Rapport fra forvaltningsrevisjonen *Internkontroll, tilsyn og ulovlighetsoppfølging byggesak* ble behandlet av kontrollutvalget 29.03.2023 sak 12/23, og oversendt til bystyret, som gjorde følgende vedtak i sitt møte 27.04.2023 sak 23/69:

- *Bystyret tar rapporten Internkontroll, tilsyn og ulovlighetsoppfølging byggesak – Arendal kommune til orientering, og ber kommunedirektøren:*
 - *sikre en dokumentert internkontroll som ivaretar de krav som følger av kommuneloven § 25-1.*
 - *etablere risikovurderinger som kan danne utgangspunkt for prioriterte fokusområder med hensyn til etablering av rutiner, prosedyrer, evalueringer og revidering av eksisterende rutiner.*
 - *legge opp til politisk forankring av tilsynsstrategien.*
 - *utarbeide årlig rapportering av tilsynsaktiviteten i tråd med gjeldende forskrift.*
 - *vurdere om tilsynsvirksomhetens andel av gebyrregulativet er realistisk.*
- *Bystyret ber kommunedirektøren om å gi en kortfattet skriftlig og tilhørende muntlig tilbakemelding til kontrollutvalget senest til deres septembermøte i 2023 om de tiltak som er satt i verk for å følge opp vedtaket og revisjonens anbefalinger. For oppfølging av kommunens oppfyllelse av saksbehandlingsfrister innen byggesak, og effekt av øvrige tiltak som er gjennomført, bes kommunedirektøren gi en tilbakemelding senest til kontrollutvalgets første møte i 2024.*
- *Bystyret ber kommunedirektøren se til at veiledningsplikten overfor innbyggerne blir oppfylt innenfor byggesak når disse henvender seg, enten henvendelsen skjer skriftlig eller muntlig.*
- *Kontrollutvalget fikk første tilbakemelding fra kommunedirektøren i sitt møte 20.09.2023 sak 40/23. Følgende vedtak ble fattet:*
 - *Redegjørelsen tas til orientering. Ny tilbakemelding ventes til kontrollutvalgets første møte i 2024.*
- *Kontrollutvalget vil dermed følge opp denne forvaltningsrevisjonen videre i 2024.*

Barn, unge og familier – Sykefravær

- *Tema: Synliggjøre kostnaden med sykefravær*
- *Vedtatte problemstillinger:*

- Har skole- og barnehagesektoren utarbeidet tilfredsstillende rutiner og prosedyrer for oppfølging og forebygging av sykefravær?
- Arbeider skoler og barnehager i sektoren målrettet med nærværarbeid for å forebygge sykefravær?
- Arbeider skoler og barnehager i sektoren målrettet med oppfølging av sykefravær?
- Rapport fra forvaltningsrevisjonen *Sykefravær ved skoler og barnehager* ble behandlet av kontrollutvalget i deres møte 07.09.2022 sak 33/22, og oversendt bystyret som gjorde følgende vedtak i sitt møte 29.09.2022 sak 22/152:
 - *Bystyret tar forvaltningsrevisjonsrapporten Sykefravær ved skoler og barnehager til etterretning og ber kommunedirektøren følge opp revisjonens anbefalinger som følger:*
 - *Etablere krav til enhetsleders overvåking og gjennomgang av det systematiske helse-, miljø- og sikkerhetsarbeidet, hvor bred involvering av ansatte beskrives.*
 - *I større grad rette fokus på nærværarbeidet og sammen med de ansatte snakke om hva som bidrar til at ansatte kommer på jobb. Ved å ta til etterretning de signaler de ansatte gir i form av hva de mener skal til for å redusere sykefraværet, kan sektorene arbeide mer målrettet mot de forhold som i størst grad opptar de ansatte.*
 - *I tråd med bystyrets vedtak om å intensivere arbeidet med å redusere sykefraværet, i større grad etablere frittstående rapporteringer som i større grad forplikter enhetsledelse og sektorledelse til å diskutere hva man lykkes med og hva man ikke lykkes med i arbeidet knyttet til det å redusere sykefraværet.*
 - *Basert på at enkelte enheter i stor grad lykkes med sitt systematiske HMS-arbeid, i større grad legge til rette for deling av «de gode historiene» og således beste praksis, for å danne grunnlag for forbedringer på tvers i enhetene og sektorene.*
 - *Bystyret ber videre kommunedirektøren om å gi en skriftlig tilbakemelding til kontrollutvalget senest innen 1.2.2023 om de tiltak som er satt i verk for å følge opp vedtaket og revisjonens anbefalinger. Kommunedirektøren bes i*

tillegg om å legge tiltakene frem muntlig senest i kontrollutvalgets februarmøte 2023.

- Kontrollutvalget behandlet oppfølging av forvaltningsrevisjonen i sitt møte 15.02.2023 sak 3/23. Følgende vedtak ble fattet:
 - *Redegjørelsen tas til orientering. Kontrollutvalget ber om en ny redegjørelse i første møte i kontrollutvalget i 2024 om effekt på sykefraværet av tiltakene som er iverksatt.*
- Kontrollutvalget vil dermed følge opp denne forvaltningsrevisjonen videre i 2024.

Sektorovergripende risikoområder – Offentlige anskaffelser

- *Tema: Kjøp av konsulenttjenester (opprinnelig tema)*
- Kontrollutvalget bestilte forvaltningsrevisjonen Offentlige anskaffelser i sitt møte 26.04.2023 sak 26/23.
- Problemstillinger:
 - Ivaretar Arendal kommune krav til nedtegning av vesentlige forhold i anskaffelsesprosessen?
 - I hvilken grad har Arendal kommune etablert rutiner for å sikre kravene om å etterspørre varer og tjenester som er produsert på en samfunnsansvarlig måte, herunder økonomiske, sosiale og miljømessige hensyn?
 - Har Arendal kommune systemer for å sikre overholdelse av de gitte forutsetninger for inngåtte rammeavtaler?
- Rapport forventes tidlig i 2024. Kontrollutvalget vil dermed jobbe videre med denne forvaltningsrevisjonen i 2024.

Plan for eierskapskontroll 2020-2023:

Aust-Agder Museum og Arkiv IKS

- Problemstillinger:
 - Hvordan sikrer Arendal kommune tilfredsstillende eierstyring av Aust-Agder Museum og Arkiv IKS i henhold til vedtatte eierskapsprinsipper og andre føringer?
 - Driver Aust-Agder Museum og Arkiv IKS sin virksomhet i samsvar med kommunens intensjon og formål for eierskapet?

- Kontrollutvalget behandlet rapporten Eierskapskontroll Aust-Agder Museum og Arkiv IKS i sitt møte 27.04.2022 sak 16/22.
- Kontrollutvalget avsluttet sin oppfølging av prosjektet i sitt møte 07.09.2022 sak 32/22.

Agder Renovasjon IKS

- Problemstillinger:
 - Er kommunens eierstyring i samsvar med krav og anbefalinger?
 - Driver Agder Renovasjon IKS som virksomhet i tråd med kommunens intensjon og formål?
- Rapporten *Eierskapskontroll Agder Renovasjon IKS – Arendal* ble behandlet i kontrollutvalgets møte 26.04.2023 sak 24/23, og oversendt til bystyret, som gjorde følgende vedtak:
 - *Bystyret tar rapporten Eierskapskontroll Agder Renovasjon IKS – Arendal til orientering. Selskapet anbefales å tilføre nye styremedlemmer virksomhetsspesifikk kunnskap så snart det er praktisk mulig.*
- Det ble ikke vedtatt konkrete oppfølgingspunkter, og kontrollutvalget avsluttet dermed sitt arbeid med prosjektet.

Etablerersenteret IKS

- Etablerersenteret IKS ble nedlagt i bystyrevedtak 16.12.2021 sak 21/239, og falt derfor ut av planen. Det var i utgangspunktet lagt inn små ressurser til prosjektet, og de frigjorte midlene gikk til å styrke andre kontrollprosjekter.

Ny risiko- og vesentlighetsvurdering (ROV) og planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden 2024-2027:

Kontrollutvalget startet våren 2023 det langsiktige arbeidet for å få på plass nye planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll for perioden. I sitt møte 07.06.2023 sak 35/23 bestilte kontrollutvalget ROV fra Sørlandet kommunerevisjon IKS. Det avtroppende kontrollutvalget ga sine innspill til ROV-arbeidet i samme møte sak 36/23. Det vil bli anledning for det nye kontrollutvalget å gi sine innspill i 2024, før de får ROV-en, ny plan for forvaltningsrevisjon og plan for eierskapskontroll til behandling.

2.3 Påseansvar økonomiforvaltning

Kontrollutvalget skal påse at det føres kontroll med at den økonomiske forvaltningen foregår i samsvar med gjeldende bestemmelser og vedtak (kommuneloven § 23-2, 1. ledd bokstav b.).

Regnskapsrevisor legger årlig frem minst én rapport på utført forenklet etterlevelsesk kontroll med økonomiforvaltningen.

I kontrollutvalgets møte 20.09.2023 la revisor frem rapport om forenklet etterlevelsesk kontroll med kommunens saksbehandlingsrutiner for startlån. Problemstillingen som ble vurdert:

- Følger kommunen Husbanken sine kriterier for tildeling på søknad om startlån?

Revisjonen konkluderte som følger:

«Basert på de utførte handlingene og innhentede bevis, er vi ikke blitt oppmerksomme på noe som gir oss grunn til å tro at Arendal kommune har vesentlige feil eller mangler knyttet til etterlevelse og overholdelse av Husbankens kriterier for tildeling av startlån.»

Kontrollutvalget tok saken til orientering. For å få mer informasjon om startlån, fikk kontrollutvalget en nærmere gjennomgang av reglene for dette i sitt møte 06.12.2023 sak 52/23.

I kontrollutvalgets møte 06.12.2023 la revisor frem rapport om forenklet etterlevelsesk kontroll knyttet til overtid i hjemmebaserte tjenester. Problemstillingen som ble vurdert:

- Følger kommunen HTAs regler knyttet til grunnlag for overtid og korrekte overtidssatser ved utbetaling av utført overtid (enhet 1304 – Hjemmebaserte tjenester)?

Revisjonen konkluderte som følger:

«Basert på våre kontrollhandlinger, har vi funnet indikasjoner på at området vi har sett på har feil og avvik i forhold til Hovedtariffavtalen.»

Revisor har satt i gang nye kontroller for å følge opp funnene. Kontrollutvalget fikk en redegjørelse fra kommunedirektøren i møtet. Følgende vedtak ble fattet:

Kontrollutvalget ber revisjonen følge opp saken på egnet måte, og holde kontrollutvalget underrettet om arbeidet.

Kontrollutvalget ber om tilbakemelding fra kommunedirektøren om tiltak som er gjennomført på bakgrunn av avdekkede avvik og effekten av disse tidlig høsten 2024.

Kontrollutvalget vil dermed følge opp denne saken videre i 2024.

Ett av områdene innen økonomiforvaltningen er vurdert som så høyt når det gjelder risiko og vesentlighet, at det er satt i gang en forvaltningsrevisjon på området. Dette gjelder offentlige anskaffelser. Rapport fra forvaltningsrevisjonen forventes tidlig i 2024.

Ut over dette har kontrollutvalget holdt seg orientert om økonomien i kommunen gjennom orientering om økonomisk situasjon pr. 1. tertial i møtet 07.06.2023 sak 30/23, og orientering om kommunens budsjett for 2024 i møtet 06.12.2023 sak 51/23.

2.4 Annet arbeid i utvalget

Administrasjonen har ved flere anledninger blitt invitert til kontrollutvalget for å orientere om forskjellige virksomhetsområder i kommunen. Kontrollutvalget ønsker å være synlig og ha god kontakt med kommunens ledelse. Kommunedirektøren og representanter for kommunedirektøren har deltatt på flere av utvalgets møter, noe kontrollutvalget oppfatter som en styrke i sitt arbeid. Da ny kommunedirektør var på plass i starten av 2023, gjennomførte kontrollutvalget en forventningsavklaring med henne i møtet 15.02.2023 sak 1/23. Tilsvarende ble gjennomført i nytt kontrollutvalg i møtet 06.12.2023.

Ordfører har også vært til stede i flere møter i 2023. Kontrollutvalget gjennomførte i 2023 en undersøkelse om interne regler og rutiner var fulgt i forbindelse med en markering av tidligere kommunedirektørs avgang. Saken var preget av flere avisoppslag. Ordfører bistod

med avklaringer i saken. I tillegg var ordfører til stede for en forventningsavklaring mellom ham og det nye kontrollutvalget i møtet 06.12.2023.

Kurs og konferanser

Det stilles stadig større krav og forventninger til kontrollutvalgets kompetanse, både fra det politiske miljø og kommunens innbyggere. Kunnskap om kontrollutvalgets rolle, oppgaver og lovverk er nødvendig for å utføre de oppgaver som fremgår av lov og forskrift.

Kontrollutvalget var representert på følgende kurs i 2023:

- NKRF kontrollutvalgskonferanse 01.-02.02.2023: 3 medlemmer var påmeldt, dessverre måtte 2 trekke seg pga. sykdom.
- VETAKS opplæring av nye kontrollutvalg 15.11.2023: 3 medlemmer deltok.

3. Avslutning

Årsmeldingen legges frem for bystyret til orientering. Ved å se møte- og arbeidsplan og årsmelding i sammenheng, kan bystyret se om de vedtatte oppgaver og målsettinger for kontrollutvalget er eller blir fulgt opp.

Kontrollutvalget har arbeidet planmessig med løpende forvaltningsrevisjoner og oppfølging av disse i 2023. Kontrollutvalget fulgte opp forvaltningsrevisjonsrapporten Sykefravær i skoler og barnehager, som ble levert i 2022. I 2023 ble rapport levert i prosjektet Internkontroll, tilsyn og ulovlighetsoppfølging byggesak. Det ble bestilt en ny forvaltningsrevisjon for levering i 2024 innen offentlige anskaffelser. I tillegg er arbeidet med risiko- og vesentlighetsvurdering som grunnlag for nye planer for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll i ny valgperiode satt i gang.

Det nyvalgte kontrollutvalget for perioden 2023-2027 ble kalt inn til obligatorisk opplæring for nye kontrollutvalg i regi av VETAKS i november 2023. Utvalget gjennomførte sitt første ordinære i desember 2023.

Arendal, 28.02.2024

Andreas Arff

Kontrollutvalgsleder

Benedikte Muruvik Vonen

Seniorrådgiver VETAKS

4. Vedlegg

Saker behandlet i utvalget i 2023

Møte 15.02.2023

- 1/23 – Kontrollutvalgets samspill med kommunedirektøren
- 2/23 – Markering ved tidligere kommunedirektørs avgang
- 3/23 – Oppfølging av forvaltningsrevisjonen Sykefravær ved skoler og barnehager
- 4/23 – Redegjørelse om tilkallingsvikarer i Arendal kommune
- 5/23 – Revisors egenvurdering av uavhengighet 2023
- 6/23 – Orienteringer fra revisor 15.02.2023
- 7/23 – Referatsaker 15.02.2023
- 8/23 – Eventuelt 15.02.2023

Møte 29.03.2023

- 9/23 – Forebyggende arbeid rus og tilgang på rusmidler i skoler i Arendal
- 10/23 – Arendal Næringselskap AS – eierstruktur og val av selskapsformer
- 11/23 – Beredskap Arendal 2023 – mobilvarsling mm.
- 12/23 – Rapport fra forvaltningsrev. Internkontroll, tilsyn og ulovlighetsoppfølging byggesak
- 13/23 – Avlastningstjenester Arendal kommune
- 14/23 – Årsmelding 2022 Arendal kontrollutvalg
- 15/23 – Undersøkelse vedr. ordførers delegasjonsmyndighet
- 16/23 – Samordning av statlige tilsyn og kommunal egenkontroll 2023 Arendal kommune
- 17/23 – Bestilling av prosjektplan for neste forvaltningsrevisjon
- 18/23 – Orienteringer fra revisor 29.03.2023
- 19/23 – Referatsaker 29.03.2023
- 20/23 – Eventuelt 29.03.2023

Møte 26.04.2023

- 21/23 – Årsregnskap og årsberetning 2022 Arendal Eiendom KF – kontrollutvalgets uttalelse
- 22/23 – Årsregnskap og årsberetning 2022 Arendal Havn KF – kontrollutvalgets uttalelse
- 23/23 – Arendal kommune årsregnskap og årsberetning 2022 – kontrollutvalgets uttalelse

24/23 – Rapport fra eierskapskontroll Agder Renovasjon IKS – Arendal
25/23 – Notat fra undersøkelsen Markering av tidligere kommunedirektørs avgang
26/23 – Bestilling av forvaltningsrevisjonen Offentlige anskaffelser
27/23 – Orienteringer fra revisor 26.04.2023
28/23 – Referatsaker 26.04.2023
29/23 – Eventuelt 26.04.2023

Møte 07.06.2023

30/23 – Økonomisk situasjon pr. 1. tertial 2023
31/23 – Rapportering og håndtering av avvik i pleie og omsorg
32/23 – Tilsyn med Arendal kommunes helse- og omsorgstjenester til beboere ved Plankemyra Bo- og omsorgssenter 2022
33/23 – Psykososialt miljø i skole og barnehage
34/23 – Universell utforming av IKT-løsninger
35/23 – Bestilling av risiko- og vesentlighetsvurdering
36/23 – Innspill til risiko- og vesentlighetsvurderingen for forvaltningsrevisjon og eierskapskontroll 2024-2027
37/23 – Orienteringer fra revisor 07.06.2023
38/23 – Referatsaker 07.06.2023
39/23 – Eventuelt 07.06.2023

Møte 20.09.2023

40/23 – Oppfølging av forvaltningsrevisjonen Internkontroll, tilsyn og ulovlighetsoppfølging byggesak
41/23 – Forenklet etterlevelseskontroll 2023 – revisors rapport og uttalelse
42/23 – Budsjett for kontrollarbeidet 2024 Arendal
43/23 – Overordnet revisjonsstrategi for regnskapsrevisjon 2023
44/23 – Orienteringer fra revisor 20.09.2023
45/23 – Referatsaker 20.09.2023
46/23 – Evaluering av arbeidet i kontrollutvalget – Arendal kommune 2023
47/23 – Eventuelt 20.09.2023

Møte 15.11.2023

Obligatorisk opplæring av nye kontrollutvalgsmedlemmer – Agder

Møte 06.12.2023

48/23 – Nytt kontrollutvalg – møter og arbeidsform

49/23 – Samspill mellom kontrollutvalget og ordfører og bystyret

50/23 – Samspill mellom kontrollutvalget og kommunedirektøren

51/23 – Orientering om budsjett 2024 Arendal kommune

52/23 – Startlån Arendal kommune

53/23 – Risikovurdering forenklet etterlevelseskontroll 2023/24

54/23 – Rapport og uttalelse fra forenklet etterlevelseskontroll 2023/24

55/23 – Engasjementsbrev 2023 Sørlandet kommunerevisjon IKS – Arendal kommune

56/23 – Møte- og arbeidsplan 2024 for Arendal kontrollutvalg

57/23 – Orienteringer fra revisor 06.12.2023

58/23 – Referatsaker 06.12.2023

59/23 – Eventuelt 06.12.2023

5. Kilder til informasjon

Lover og forskrifter

Kommuneloven (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2018-06-22-83?q=kommune>)

Offentleglova (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/2006-05-19-16?q=offentlig>)

forvaltningsloven (<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1967-02-10?q=forvaltning>)

Forskrift om kontrollutvalg og revisjon (<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2019-06-17-904?q=kontrollutvalg>)

Veiledere

Kontrollutvalgsboka

(<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/kontrollutvalgsboka/id2893214/>)

Veileder til kontrollutvalgs- og revisjonsforskriften

(<https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/veileder-til-kontrollutvalgs-og-revisjonsforskriften/id2838745/>)

Samarbeidspartnere og bransjeorganisasjoner

Forum for kontroll og tilsyn (www.fkt.no)

NKRF – kontroll og revisjon i kommunene (www.nkrf.no)

Forvaltningsrevisjonsregisteret (www.forvaltningsrevisjon.no)

Nasjonal tilsynskalender (<https://tilsynskalender.statsforvalteren.no>)

Sekretariatets hjemmeside

Sekretariatets hjemmeside (www.vetaks.no)

Kontrollutvalgenes sakspapirer (<https://opengov.360online.com/Meetings/VETAKS>)